

ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການ
ໃນການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດ
ລະດັບພາກພື້ນ

ການເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດກົດໝາຍ
ສົ່ງແອດວ໌ອມ ໃນພາກພື້ນອາຊີ-ປາຊີຟິກ:
ການສ້າງບຸກຄົນຫຼັກແຫຼ່ງໃນການສ້າງ
ກົດໝາຍສົ່ງແອດວ໌ອມ
ໂຄງການຝຶກອົບຮົມຄູ່ຝຶກວັນທີ 27
ພະຈິກ-ວັນທີ 1 ທັນວາ 2017
ສວີມຣົບ, ກຳປູເຈຍ

ບົດຮຽນທີ 15 & 16: ການເດີນທາງພາກສະໜາມ
ສູນອ້າງກໍາເພີ່ອອານຸລັກຊີວະນາໆພັນ

ຄວາມເປັນມາ¹

ສູນອ້າງກໍາເພີ່ອອານຸລັກຊີວະນາໆພັນ (ACCB) ຖືກສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນ
ດ້ວຍການພົວພັນກັບສວນສັດ Münster ແລະສະມາຄົມສວນສັດ
ເພີ່ອອານຸລັກຮັກສາສາຍພັນ ແລະປະຊາກອນສັດປ່າ - Zoological Society for
Conservation of Species and Populations (ZGAP) ໃນປີ 2003. ACCB ແມ່ນ 1 ໃນ 2
ໂຄງການຝຶກຝັ່ງສັດປ່າໃນປະເທດກຳປູເຈຍ. ACCB ຕັ້ງຢູ່ໃນເນື້ອ
ທີ່ 25 ເຮັກຕາ ຢູ່ໃນເຂດຊົນນະບົດຫ່າງຈາກສວີມຣົບ 40 ກິໂລແມັດ
ທາງພາກຕາເວັນຕົກສ່ຽງເໜືອຂອງກຳປູເຈຍ. ທີ່ດິນຂອງ ACCB
ຕັ້ງຢູ່ໃນບໍລິເວນພູ Kbal Spean ພາຍໃນສວນອຸດທະຍານແຫ່ງຊາດ Kulen.
ມີສະພາບອາກາດເຂດຮ້ອນເປັນປ່າເຄື່ອງຂົວຕະລອດປີ
ທີ່ມີຕົ້ນໄມ້ເຕົ້າໄຢ່ແລະເປັນບ່ອນອາໄສຂອງສັດຫຼາກຫຼາຍສາຍພັນ
ທີ່ແຕກຕ່າງກັນ.

- ຈຸດປະສົງແລະວັດຖຸປະສົງຂອງ ACCB ແມ່ນ:
- ເພື່ອສົ່ງເສີມການກູ້ຊີວິດສັດປ່າດັ່ງເດີມບາງສາຍພັນຂອງກຳປູເຈຍທີ່ຖືກຄັດເລືອກແລະເພື່ອເປັນສະຖານທີ່ຢ່າງພ້ອມຢູ່ເພື່ອຝຶກຝັ່ງແລະປ່ອຍ. ພ້ອມກັນນັ້ນກໍຮັບປະກັນການຮັກສາຕາມມາດຕະຖານເປັນທີ່ຮັບຮູ້ຂອງສາກົນ
 - ເພື່ອເປັນສະຖານທີ່ ແລະສະໜອງຄວາມຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການໃນການອະນຸລັກຮັກສາແຫຼ່ງກຳເນີດຂອງສັດປ່າບາງສາຍພັນທີ່ຖືກໄພຂົ່ມຂູ່. ລົດ ແລະຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຝຶກຝັ່ງແລະສະສົມຢ່າງເໝາະສົມ.
 - ເພື່ອເປັນສູນການສຶກສາ ແລະການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບຊຸມຊົນ, ພະນັກງານຮັກສາສັດປ່າ ແລະຜູ້ມາຢ້ຽມຢາມສູນເພື່ອຍົກລະດັບຄວາມຮູ້ ແລະເສີມສ້າງຂີດຄວາມສາມາດໃນການອານຸລັກຮັກສາ ແລະປົກປັກຮັກສາ ແລະການຄຸ້ມຄອງສົ່ງແອດວ໌ອມ ແລະເພື່ອສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທໍາມະຊາດແບບຍືນຍົງ. ພ້ອມກັນນັ້ນກໍເຊື່ອມໂຍງປະເດັນບັນຫາສົ່ງແອດວ໌ອມຂອງສາກົນກັບຂອງທ້ອງຖິ່ນ.
 - ລົດ ແລະເຂົ້າຮ່ວມກິດຈະກຳການອະນຸລັກຮັກສາສັດປ່າ ແລະການວິໄຈຄົ້ນຄວ້າໃນປະເທດກຳປູເຈຍ, ລວມທັງກິດຈະກຳການອະນຸລັກຮັກສາໃນສະຖານທີ່ (situ), ຄວາມພະຍາຍາມໃນການຝຶກຝັ່ງສາຍພັນສັດ, ການບັນທຶກລາຍຊື່ຊີວະນາໆພັນ ແລະການປະເມີນຜົນ

¹ ຂໍ້ມູນຄວາມເປັນມາດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ວົດກຂອງນັກສຶກສາ 3 ຄົນ, Sidney Williams, Camille Morales ແລະ Anna Chahuneau, ຈາກໂຮງຮຽນເພີ່ອອາທິດການສຶກສາພາກສະໜາມ, ສູນການສຶກສາການອະນຸລັກ ແລະການພັດທະນາ.

ການນຳໃຊ້ ຊັບພະຍາກອນທຳມະຊາດ ແລະ ເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນໃຫ້ແກ່
ຄຳສະເໜີແນະໃນການຄຸ້ມຄອງເຂດປ່າປ່າຮັກ.

ຂອບເຂດ ເນື້ອທີ່ ໂດຍກົງ ອ້ອມແອ້ມ ACCB ແລະ ກຳປູເຈຍ ໃນວົງກວ້າງ
ແມ່ນປະສົບການຄວາມກົດດັນດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ
ທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກການຕັດໄມ້ ຖ່າງປ່າ ແລະ ການລັກລ່ວງ
ສັດປ່າ ແບບຜິດກົດໝາຍ². ນອກຈາກໄພຂົ່ມຂູ່ ຈາກກົດຈະກຳ
ສ່ວນບຸກຄົນແລ້ວ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການຄ້າຂາຍສັດປ່າ ບຶງ ແລະ
ອຸດສາຫະກຳ ໄມ້ ທີ່ອັນເປັນຜົນຕໍ່ ຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງໜັກໜ່ວງ
ຕໍ່ລະບົບນິເວດທຳມະຊາດຂອງກຳປູເຈຍ. ຍ້ອນວ່າ ການຕັດໄມ້ ຖ່າງປ່າ
ແລະ ການລັກລ່ວງສັດປ່າ ກາຍເປັນບັນຫາທີ່ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ,
ໃນແຕ່ລະປີ ACCB ໄດ້ຮັບສັດເພື່ອຮັບການຟື້ນຟູ
ນັບມື້ນັບເພີ່ມຂຶ້ນ. ສ່ວນຫຼາຍສັດທີ່ມາຖືກ ACCB
ແມ່ນໄດ້ຮັບການກູ້ຊີວິດ ຈາກການຄ້າຂາຍສັດປ່າ ແບບຜິດກົດໝາຍ.
ເມື່ອໃດກໍ່ຕາມທີ່ໝາະສົມ, ACCB ຈະປ່ອຍສັດທີ່ໄດ້ຮັບການຟື້ນຟູ
ຄືນສູ່ລະບົບນິເວດທຳມະຊາດຂອງພວກມັນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຍິ່ງ
ເປັນສິ່ງຈຳເປັນທີ່ສິ່ງແວດລ້ອມທຳມະຊາດອ້ອມແອ້ມ ACCB
ໄດ້ຮັບການປົກປັກຮັກສາ ແລະ ລົບລ້າງການລັກລ່ວງສັດປ່າ.

ບັນຊີລາຍຊື່ ຕໍ່ໄປນີ້ ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງບາງສາຍພັນສັດ
ທີ່ສຳຄັນໃນປະຈຸບັນນີ້ ຢູ່ ACCB ແລະ ສະຖານະພາບ IUCN 2017³ ແລະ
CITES 2017⁴:

- Sunda Pangolin (Manis Javanica): CRITICALLY ENDANGERED, ບົດ
ຊ້ອນທ້າຍ I;**
- Northern Slow Loris (Nycticebus bengalensis): VULNERABLE, ບົດຊ້ອນທ້າຍ
I;**
- Pileated Gibbon (Hylobates pileatus): ENDANGERED, Appendix I;**
- Silvered Langur (Trachypithecus germaini): ENDANGERED, ບົດຊ້ອນທ້າຍ II;**
- Leopard cat (Prionailurus bengalensis): LEAST CONCERN, ບົດຊ້ອນທ້າຍ II
(ບົດຊ້ອນທ້າຍ I ປະເທດໄທ);**
- Greater Adjutant (Leptoptilos dubius): ENDANGERED**
- Green Peafowl (Pavo muticus): ENDANGERED, ບົດຊ້ອນທ້າຍ II.**

² Gaughan, A. E., Binford, M.W., & J. Southworth. 2008. ການທຳອິດ, ການປ່ຽນແປງສະພາບປ່າໄມ້ ແລະ ການປ່ຽນແປງ
ທີ່ດິນໃນອ່າງນ້ຳອ້ອມແອ້ມ ກຳປູເຈຍ. ພູມສາດທີ່ຖືກປະຍຸກ, 29 (2), 212-223

³ ບັນຊີແດງສາຍພັນສັດຂອງ IUCN, 2017-2. <http://www.iucnredlist.org/>. ວັນທີ 30 ຕຸລາ 2017. ຄຳນຳອາທິດສະຖານະພາບ
ແມ່ນອີງໃສ່ ປະເພດ ແລະ ເງື່ອນໄຂບັນຊີແດງຂອງ IUCN 2001. ສະບັບ 3.1. CRIMINARY ENDANGERED (CR) - ຖືວ່າ
ມີຄວາມສ່ຽງສູງທີ່ສຸດທີ່ຈະສູນພັນໃນປ່າທຳມະຊາດ; ENDANGERED (EN) - ຖືວ່າມີຄວາມສ່ຽງສູງຫຼາຍ
ທີ່ຈະສູນພັນໃນປ່າທຳມະຊາດ; VULNERABLE (VU) - ຖືວ່າມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນໃນປ່າທຳມະຊາດ.
LEAST CONCERN (LC) - ມີຄວາມສ່ຽງຢ່າງກວ້າງຂວາງ ແລະ ຫຼວງຫຼາຍ ແມ່ນລວມໃນໝວດນີ້.

⁴ ສົນທິສັນຍາສາກົນກ່ຽວກັບການຄ້າຂາຍສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນທຳມະຊາດສາຍພັນທີ່ໃກ້ສູນພັນ (CITES),
2017. <https://cites.org/eng/app/index.php>. ເບິ່ງວັນທີ 24 ຕຸລາ 2017. "ບົດຊ້ອນທ້າຍ I ລາຍຊື່ສາຍພັນ
ສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນທີ່ໃກ້ສູນພັນທີ່ລະບຸໄວ້ໃນ CITES. ສັດປ່າ ແລະ ພືດພັນຖືກຄຸກຄາມດ້ວຍການສູນ
ພັນ ແລະ CITES ຕັ້ງອັດຕາການຄ້າຂາຍລະຫວ່າງປະເທດຕົວຢ່າງຂອງຊະນິດພັນເຫຼົ່ານີ້ ເຮັດໃຫ້ເສຍແຕ່ວ່າ
ຈຸດປະສົງຂອງການນຳເຂົ້າ ບໍ່ແມ່ນເພື່ອການຄ້າ, ເຊັ່ນ: ສ່ວນປະກອບອາຫານ ຫຼື ຈາກການຄ້າຢ່າງກວ້າງຂວາງທາງວິທະຍາສາດ ...
ບົດຊ້ອນທ້າຍ II ສະແດງເຖິງລາຍຊື່ສາຍພັນທີ່ບໍ່ຈຳເປັນວ່າຖືກຄຸກຄາມຕໍ່ການສູນພັນ
ໃນປັດຈຸບັນ ແຕ່ວ່າອາດຈະເປັນແບບນັ້ນ ບໍ່ແມ່ນເສຍແຕ່ວ່າມີການຄວບຄຸມການຄ້າຢ່າງໃກ້ຊິດ ...
ການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດຂອງຕົວຢ່າງໃນໝວດບົດຊ້ອນທ້າຍ II ອາດຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາດໃດໜຶ່ງ ການອອກໃບອະນຸຍາດ
ສິ່ງອອກຫຼື ໃບຢັ້ງຢືນການສິ່ງອອກອີກເທື່ອໜຶ່ງ."

ຄໍາຖາມສົນທະນາ:

2 ດ້ານຂອງກົດໝາຍສິ່ງແວດລ້ອມແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນກັບວົກງານຂອງ ACCB; ການລັກລອບຄໍາຂາຍສັດປ່າແລະລັກລອບລ່າສັດປ່າແລະການທໍາລາຍທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າ (ໂດຍສະເພາະແມ່ນການຕັດໄມ້ທີ່ອ່ອນ). ຈຶ່ງພິຈາລະນາຄໍາຖາມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1. ອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ໄດ້ຮັບໃນໄລຍະການເດີນທາງພາກສະໜາມ, ສະຖານະການປະຈຸບັນໃນການຄໍາຂາຍສັດປ່າໃນປະເທດກໍາປູເຈຍເປັນຄືແນວໃດ?
2. ມີກົດລະບຽບຫຍັງແດ່ທີ່ຄວບຄຸມການລັກລອບຄໍາຂາຍສັດປ່າແບບຜິດກົດໝາຍ? ສາມາດເຮັດຫຍັງແດ່ເພື່ອປັບປຸງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ?
3. ມີວິທີການຫຍັງແດ່ດ້ານທາງກົດໝາຍທີ່ດີທີ່ສຸດເພື່ອຢຸດຕິການຄໍາຂາຍສັດປ່າແບບຜິດກົດໝາຍ?
4. ACCB ເຂົ້າຮ່ວມໃນໂຄງການອະນຸລັກຮັກສາແຫຼ່ງກໍາເນີດນອກສະຖານທີ່ (ex situ). ACCB ກ່າວວ່າ: "ຈຸດປະສົງໂດຍລວມຂອງການອະນຸລັກຮັກສາແຫຼ່ງກໍາເນີດນອກສະຖານທີ່ (ex situ) ແມ່ນເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າຂຶ້ນໃນການອະນຸລັກຮັກສາໃນສະຖານທີ່ (situ), ເຊັ່ນ: ໂດຍຜ່ານການສ້າງຕັ້ງບ່ອນຈຳກັດເຂດທີ່ປອດໄພກຸ້ມປະຊາກອນສັດປ່າສາຍພັນທີ່ມີຄວາມສ່ຽງຕໍ່ການສູນພັນໃນບ່າທຳມະຊາດ, ຫຼືເພື່ອຜະລິດລູກສໍາລັບໂຄງການພື້ນຖານແລະສະສົມໃນອະນາຄົດເພື່ອຊ່ວຍເຫຼືອໃນການພື້ນຕົວຂອງປະຊາກອນສັດປ່າທີ່ໃກ້ສູນພັນທີ່ໝົດໄປແລ້ວໃນທ້ອງຖິ່ນ."⁵

ອີງຕາມຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຮັບຈາກການເດີນທາງພາກສະໜາມ, ມີສິ່ງທີ່ທ້າທາຍຫຍັງແດ່ຕໍ່ຜູ້ນຳເລັດຂອງໂຄງການແຫຼ່ງກໍາເນີດນອກສະຖານທີ່? ມີມາດຕະການດ້ານກົດໝາຍຫຍັງແດ່ທີ່ສາມາດສ້າງຂຶ້ນມາເພື່ອເສີມຂະຫຍາຍການປົກປ້ອງສະຖານທີ່ປ່ອຍສັດ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການລັກລອບຕັດໄມ້ທີ່ອ່ອນຜິດກົດໝາຍແລະການທໍາລາຍທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງສັດປ່າ?

⁵ ສູນອັງກິດເພື່ອອານຸລັກຮັກສາຊີວະນາໆພັນ. 2017. ການກຸ້ມຄຸ້ມວິດສັດປ່າແລະການອະນຸລັກຮັກສາແຫຼ່ງກໍາເນີດສັດປ່າທີ່ໃກ້ສູນພັນ. <http://wwwaccb-cambodiaorg/en/activities.php> ຕື້ 26 ຕຸລາ 2017.